

מי בכלל צריך מדינה?

(הרב יוני לביא)

על בעצם אנחנו אומרים הלל ביום העצמאות? האם העקשנות להקים מדינה יהודית בינות למאתיים מיליון מוסלמים, בין חמאס, חיזבאללה ואיראן כמעט גרעינית, היא לא מעשה מטורף? האם לא היה עדיף להשתלב כאזרחים שווי זכויות במדינה נאורה ומתקדמת כמו ארה"ב? עשר תשובות לשאלות היסוד של יום העצמאות

בינות לדגלים המתנפנפים ולעשן המנגל המיתמר ברוח, מתגנבת לה לראש שאלת כפירה. 'בשביל מה בכלל היינו צריכים את כל זה?! האם לא היה פשוט ומשתלם יותר...בלעדיה? איזה מחיר דמים נורא שילמנו (ועדיין משלמים) על ההיאחזות בפיסת האדמה הזו? למה ההתעקשות הלא רציונאלית להיות עצם בגרון של מאתיים מיליון ערבים, להתמודד עם האיום האיראני, ולהסתבך בכל הברוקרטיה והסיאוב המתלווים לניהול מדינה?

הרי העם המוכשר ביותר בעולם היה מצליח בקלות להשתלב במדינה מתקדמת ונאורה כמו ארה"ב, למשל, להנות מחופש דת ושיוויון זכויות, ולנהל את חייו באוטונומיה מליאה מבלי לילכלך את הידיים בכל מה שקשור לפוליטיקה וניהול מערכת מדינית.

ובכל זאת, בכל שנה בה' באייר אנו מתאספים בבתי הכנסת לבושים לבן, מניפים את הדגל בגאווה ואומרים הלל. אנו מודים ומשבחים את בורא עולם על המתנה הגדולה ביותר שקיבלנו באלפיים השנים האחרונות - המדינה, שהקמתה היא דף חדש ומאיר בהיסטוריה שלנו.

אז למה מדינה ולמה דווקא כאן? מעשר סיבות שונות לפחות.

1. **הפסקת חילול ה' של הגלות** – עצם המציאות של עם ישראל מפוזר ומרוסק בגלות היא חילול ה'. אנחנו העם שנושא את שמו של ריבון העולמים וימייצג אותו עלי אדמות – "עם זו יצרתי לי, תהילתי יספרו" (ישעיהו מג, כא). כשאנחנו מופיעים על במת העולם כממלכה מפוארת ומצליחה החיה באור ה', זהו קידוש ה' שאין כדוגמתו. העליבות והמסכנות של עם ישראל בגלות היא מצב זמני שחייב להיפסק, ואפילו לא נהיה ראויים לכך מצד עצמנו - "פה אָמַר ה' לֹא לְמַעַנְכֶם אֲנִי עֹשֶׂה בְּיַת יִשְׂרָאֵל כִּי אִם לְשֵׁם קְדֹשִׁי אֲשֶׁר חִלַּתְתֶּם בְּגוֹיִם אֲשֶׁר בְּאַתְּם" (יחזקאל לו, כב).

2. **התגשמות הנבואות על קיבוץ הגלויות** – "עוד ישבו זקנים וזקנים ברחובות ירושלים איש משענתו בידו מרוב ימים, ורחובות העיר ימלאו ילדים וילדות משחקים" (זכריה ח, ד-ה), "בְּקִבְצֵי אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל מִן הָעַמִּים אֲשֶׁר נִפְצוּ בָם... וְיָשְׁבוּ עֲלֶיהָ לְבִטָּח וּבָנוּ בָתַּיִם וְנִטְעוּ כְרָמִים" (יחזקאל כח, כה-כו) – המילים המופלאות שכשנאמרו בזמנו, לפני אלפיים וחמש מאות שנה, היו נראות כחלום דימוני, הזוי ותלוש מן המציאות, הן כותרות העיתונים היום. פרקים שלמים בתנ"ך שנאמרו בעת חורבן ושפל כנבואות עתידיות, הולכות ומתגשמות לנגד עינינו.

3. **זם יהודי אינו הפקר** – במשך אלפיים שנה כל מלך מטורף או פריץ עצבני היה עלול לקום בוקר אחד ולהחליט לגרש או להרוג את יהודי ממלכתו. המקסימום שיכולנו לעשות הוא להתחנן על חיינו או לנסות לשחד אותו כדי שיבטל את הגזירה. עמדנו בחוסר אונים כמעט מוחלט מול גלי פוגרומים, אינקוויזיציה, מסעי צלב ושואה נוראית, כשהעולם כולו מביט מן הצד ולא פוצה פה. מאז ה' באייר תש"ח

ברור לכל שעם ישראל אינו הפקר. דם יהודי לא יישפך עוד כמים, ומי שינסה לפגוע בנו יקבל מנה אחת אפיים.

4. מקלט ליהודי העולם – כששאלו את אחד מניצולי השואה 'מה היה היום הקשה ביותר עבורך לאורך המלחמה?' הוא השיב 'היום בו הסתיימה'. כשהתפלאו למה סיפר שכחיילי צבא בנות הברית שיחררו את מנחה העבודה שלו, הם העמידו בשורה את כל האסירים, בני עמים שונים, ושאלו כל אחד מהם לאן הוא רוצה ללכת עכשיו. "לכולם היתה כתובת ובית לחזור אליו. רוסיה, פולין, צרפת. רק לי לא היה אז לאן ללכת...".

מאז הקמת המדינה זה השתנה. לכל יהודי בתבל – באתיופיה, ברוסיה, בתימן ובגרמניה – תמיד תהיה כתובת שתהיה מוכנה לקלוט אותו באהבה. המצב בו אוניות מעפילים רעועות מטלטלות בים סוער כשאין אף מדינה המוכנה לפתוח את שעריה ולקבל את הפליטים היהודים - לא תשוב עוד לעולמים. גם כיום מדינות העולם נאלצות להתחשב בפעילותה של מדינת ישראל למען היהודים המתגוררים בהן ולהילחם ברדיפות אנטישמיות.

5. מצוות ישוב הארץ – כל יהודי חייב במצוות "והורשתם אותה וישבתם בה" (במדבר לג, נג), המצווה הכללית השקולה כנגד כל המצוות (ספרי ראה נג'). אך **הקיום המלא שלה אפשרי רק כעם שיקים בה מדינה ריבונית** – "שלא נעזבנה ביד זולתנו מן האומות או לשממה" (הרמב"ן בהוספות לסהמ"צ מ"ע ד'). במשך דורות רבים היינו אנוסים ולא יכולנו לקיים את חובתנו. עם הקמת המדינה זכינו אחרי אלפיים שנה לקיים את המצווה במובנה השלם.

6. ביטול שלושת השבועות – לאורך הגלות הארוכה, גם כאשר עלו רעיונות לחידוש היישוב היהודי בארץ, ריחף באוויר פחדן של השבועות - "השבועתי אתכן בנות ירושלים... אם תעירו ואם תעוררו את האהבה עד שתחפץ" (שיר השירים ב, ז) - "השביע הקב"ה את ישראל שלא יעלו בחומה... ושלא ימרדו באומות העולם" (כתובות קיא). כאשר הכירו אומות העולם (בועידת סן-רמו ובהמשך ב'תוכנית החלוקה') בזכותו של העם היהודי לשוב לארצו ולבנות בה את ביתו הלאומי **ישראל פחד השבועות'** (לשון ה'אור שמח' במכתבו לקק"ל. אבנ"ז יו"ד תנג) והדרך לקומם את ממלכתנו פתוחה בפנינו.

7. הצלה מהתבוללות - רובו של עם ישראל עדיין אינו בארץ. בתוך שנים ספורות זה עלול לקרות, אך מסיבות מצערות מאוד. יהדות הגולה הולכת ומשמידה את עצמה. 50% מיהודי ארה"ב נישאים לגויים ומתנתקים מעם ישראל במה שמכונה 'השואה השקטה'. בארצות מערב אירופה המספרים אף מטפסים ל-80%. המשמעות האיומה היא שבמקומות רבים בעולם תוך שני דורות לא ישאר עוד יהודים, חלילה. "ובהר ציון תהיה פליטה" (עובדיה א, יז) – רק בארץ ישראל אנו מצליחים לשמור על מסגרת נישואים נאמנים כדת משה וישראל.

הקמת המדינה היא גם **מכת מוות לתיאולוגיה הנוצרית** שמבוססת על כך שהקב"ה מאס בעם ישראל בגלל חטאיו והחליפו באחרים, ומכאן ועד עולם הוא נידון לחיי אומללות והשפלה כשהוא מפוזר ומרוסק בכל קצווי תבל. וראה זה פלא, הבלתי יאומן קורה, ה' מאיר את פניו לבניו ועם ישראל חוזר הביתה ומקים את מדינתו בדיוק כפי שחזו לו התורה והנביאים.

8. **פריחת הארץ לקראתנו** – במשך שנות הגלות הארוכות כשלא היינו כאן, שמרה לנו הארץ אמונים. למרות שלא היתה אימפריה או כובש שלא ניסו להניח עליה את ידם, היא נותרה שוממה ואדישה כלפיהם. בדיוק כהבטחת התורה "והשימותי אני את הארץ ושממו עליה אויביכם היושבים בה" (ויקרא כו, לב). וראה זה פלא – מרגע שעם ישראל חזר הביתה, האדמה המתה התעוררה לתחיה והיא פורחת לקראתו. השפע הכלכלי והחקלאי שהופיע פתאום אחרי אלפיים שנה - "ואתם הרי ישראל ענפם תתנו ופריכם תשאו לעמי ישראל כי קרבו לבוא" (יחזקאל לו, ח), הוא סימן הגאולה המובהק ביותר בעיני חז"ל - אין לך קץ מגולה מזה" (סנהדרין צח, א).

9. **המשמעות הרוחנית** – גם בגלות צריך להמשיך לקיים מצוות, אך הערך שלהן פחות בהרבה. בבחינת סימנים לתזכורת לדבר האמיתי, שהוא מתקיים רק בארץ ישראל – "אף על פי שאני מגלה אתכם מן הארץ הוּו מצויינים במצוות, שכשתחזרו לא יהיו עליכם חדשים (ספרי עקב מג, יז). רק כאן יכול העם להגשים את ייעודו המלא כממלכת כוהנים וגוי קדוש ולהיות לאור לגויים – "כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים... והלכו גויים לאורך ומלכים לנוגה זרחד" (ישעיהו ב, ג ו-ס, ג).

10. **פריחת עולם התורה** – מאז ימי דוד ושלמה לא היתה פריחה מדהימה לעולם התורה כמו שיש היום בארץ ישראל. אלפי תלמודי תורה, ישיבות, מדרשות וכוללים, כשהספונסר הגדול ביותר בעולם למוסדות תורה הוא לא אחר מאשר מדינת ישראל.

חז"ל אומרים שחזקיה המלך היה בפוּטנציאל להיות משיח אך לא זכה לכך כי "לא אמר שירה" (סנהדרין צד, א). כמה עלינו להיזהר לא ליפול אל הבור של כפיות טובה כלפי ריבונו של עולם, לקבל את שפע הטוב שהוא מרעיף אלינו כדבר מובן מאלינו ולא לראות את אור הגאולה הזורח לנגד עינינו.